

OECD *Multilingual Summaries* Government at a Glance 2015

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/gov_glance-2015-en

Valitsemine kiirpilgul 2015

Eestikeelne kokkuvõte

Taastumine on käimas ning majanduskasv OECD aladel on vaikselt kiirenemas. Eelarve konsolideerimine edeneb, kuid töötus on jätkuvalt kõrge, samal ajal, kui produktiivsuse kasv on madal. Sissetulekute ebavõrdsus ja teised inimeste heaolu mõjutavad faktorid on samuti päevakorral. Valitsused peavad nende probleemidega tegelema, et tagada lähiaastatel tugevam ja kaasavam kasv. Avaliku poliitika loomisel tuleb probleemidele läheneda multidimensionaalselt.

Valitsustel on jätkusuutlikuma ja kaasavama ühiskonna aluste ülesehitamiseks erinevad poliitilised hoovad. Siiski ilma õigete mehhanismideta, mis väldiks poliitikaloo „okupeerimist“ teatud huvigruppide poolt ja mis tagaks efektiivse täideviimise ja propageerimise monitooringu ja hindamise kaudu, ei pruugi isegi hästi väljatöötatud seadused soovitud tulemusi anda. Väljaandes „Government at a Glance 2015“ (Valitsemine kiirpilgul) esitatud indikaatorid heidavad valgust sellele, kui kaasavad on valitsused sellistes küsimustes nagu tööhõive, poliitikaloo protsess ning poliitika tulemused.

Peamised järeldused

OECD riikide eelarve tasakaal on üldjuhul paranemas

- OECD riikide riigieelarvete tasakaal on paranenud 4,2 protsendipunkti võrra, liikudes 8,4% defitsiidilt SKP-st aastal 2009 defitsiidile 4,2% SKP-st aastal 2013.
- 2013. aastal saavutas strukturealne eelarvetasakaal OECD riikides keskmise defitsiidi 3,5% potentsiaalsest SKP-st, mis on 3,6 protsendipunkti võrra parem 2009. aastaga võrreldes.
- Konsolideerimispüüdluste tulemusena on enamus OECD riike aastatel 2009 kuni 2013 parandanud oma netosäästu määra (erinevus jooksvate tulude ja kulude vahel). Nende hulgas on ka riigid, kellel on väga negatiivsed määrad nagu Kreeka, Iirimaa ja Portugal.
- 2013. aastal kasvas OECD maade keskmine võlatase 109,3%-ni SKP-st. Aastatel 2013 kuni 2014 vähenes võlg Tšehhis, Iirimaa, Norra ja Slovakkias, võlakooormus kasvas aga Sloveenias, Hispaanias, Itaalias ja Belgias.

Valitsuste investeeringud on 2009. aastast alates märkimisväärselt kahanenud

- Aastatel 2009. kuni 2013. kahanesis valitsuste investeeringud 0,8 protsendipunkti SKP-st ja 1,4 protsendipunkti OECD riikide keskmisest kogutulust. 2013. aastal moodustasid valitsuste investeeringud 3,3% SKP-st ning 7,8% keskmisest kogutulust.
- 2013. aastal kulutasid keskvalitsused keskmiselt 60% valitsuste koguinvesteeringutest. Siiski näiteks Tšiilis, Kreekas ja Slovakkias tuli üle 70% valitsuse investeeringutest keskvalitsuselt.

Hoolimata reformidest jääb avalikus sektoris tööhõive suhteliselt stabiilseks

- Kulutuste vähendamiseks on enamus OECD riikide keskvalitsusi laialdaselt kasutanud tööhõive ja tasustamise reforme.

- Reformide läbiviimiseks on kasutatud erinevaid vahendeid, sealhulgas pensioniealise personali täielik või osaline väljavahetamine, töölevõtmise külmutamine, allhangete kasutamine ja töötasude ülevaatamine. Viimase puhul eriti kõrgema taseme ametnike töötasude vähendamine ja väljamaksete külmutamine. Üldjuhul on reformide tõttu prognoositud tööstressi ja tööntensiivsuse tõus arvatust tagasihoidlikum.
- Hoolimata reformidest jääb avaliku sektori tööhõive osakaal (mitte ainult keskvalitsuses) üldise tööjõu suhtes küllaltki stabiilseks, veidi üle 19% aastal 2013.

Aksionäride kaasamine reguleerivasse poliitikasse on laialt levinud, kuid leiab aset suhteliselt hilises staadiumis

- 2012. aastal välja antud määruse „OECD Recommendation on Regulatory Practices and Policies” (OECD soovitusel reguleerivate praktikate ja poliitikate loomiseks) raames kasutasid OECD riigid reguleerivate praktikate loomisel „valitsuse integreerimist”. Paljud riigid on rakendanud formaalseid nõudeid, parandades märkimisväärselt reguleerivate praktikate kasutust ja kvaliteeti ning vastavust teatud OECD Nõukogu soovitustele.
- Sellest hoolimata on väga erineva tasemega see, kuidas valitsused korraldavad kuludele ja tuludele, kompromisside ja sünergiate reguleeriva mõju hindamist ja järelhindamist regulatsioonide lõikes.
- Olulises ulatuses vajab parandamist aksionäride kaasamine seadusloomesse. Kodanikega, ettevõtetega, kodanikuühiskonna organisatsioonidega jms konsulteeritakse enamasti protsessi hilises staadiumis, sageli siis, kui valitsuses on eelnõu juba esitamisel. Harva küsitakse neilt tagasisidet selleks, et hinnata tulemuslikkust, regulatsioonide paremat täideviimist ning samuti ei kaasata neid süstemaatiliselt varase staadiumi diskussioonidesse probleemsetel teemadel ja lahenduste leidmisel.

Jõupingutused avalikkuse kaasamiseks paranevad, kuid endiselt on see valdkond lünklik

- OECD riigid pööravad ühe rohkem tähelepanu huvide konfliktidele, kuid erinevalt „post-avaliku” sektori tööhõivest on „pre-avaliku” sektori tööhõive (näiteks endised erasektori töötajad või lobitöötajad) suurel määral reguleerimata.
- Nõuded avaliku sektori ametnikele, kellel on suurem otsustusõigus erahuve esindada, on jätkuvalt enamikes OECD riikides karmistunud, kuid kohtusüsteemi valdkonnad ja „riskivaldkonnad” – sealhulgas maksu- ja tolliametnikud, hankijad ja finantsorganid – näitavad täidesaatvate ja seadusandlike organitega võrreldes madalamat avalikustamise taset.
- Lubamatu mõju privilegieeritud huvide poolt erinevatele poliitika tegemise protsessile on pidev risk selliste lünkade tõttu nagu tasakaalustamata huvide esindamine valitsuse nõustamisrühmades ja inimeste liikumine regulaatorite ja reguleeritavate vahel, tekitades nn „pöördukse efekti”.
- 2009 aastast saadik on märgatavalt kasvanud „vilepuhujate” ehk vääritud tegudest rääkivate inimeste kaitseks mõeldud seaduste hulk. Praktikas on aga tõhus kaitse endiselt keeruline.

Riigid on hakanud rakendama avatud valitsusandmete head tava

- Avatud valitsusandmed tõstavad esile uue kodanikuühiskonna, ettevõtjad ja riigiteenistujaid, kes loovad sotsiaalmajanduslikku väärtust ja parandavad valitsuse läbipaistvust.
- Uue OURdata indeksi järgi tegid andmete läbipaistvuse osas kõige suuremaid pingutusi Korea, Prantsusmaa, Ühendkuningriik, Austraalia, Kanada ja Hispaania.
- Kui enamus riike on teinud märkimisväärsed pingutusi selleks, et suurendada andmete läbipaistvust ja lihtsustada nende kättesaadavust, siis see, kui palju valitsused aktiivselt toetavad avalike andmete taaskasutamist on väga erinev (eriti taaskasutus avalike haldusasutuste siseseelt).

Valitsuse maksusoodustussüsteemid on aidanud märkimisväärselt sissetulekute ebavõrdsust leevendada, aga muude ebavõrdsusega tuleb veel tegeleda

- Valitsuste maksupoliitika on võimas vahend suurenenud ebavõrdsuse tagajärgede leevendamiseks. 2011. aastal langetas sissetulekute ümberjaotamine OECD riikide valitsuste poolt GINI koefitsienti rohkem kui 16 protsendipunkti võrra.
- Mõnedes riikides on valitsuse kulukärped suurendanud otseselt kodanike poolt tehtud kulutuste osakaalu teenustele juurdepääsemiseks, mis võib veelgi suurendada finantstakistusi madala sissetulekuga inimeste jaoks.

- Kodanikukeskne lähenemine teenuste osutamisele, riskirühmadele keskendumine (madala sissetulekuga inimesed, immigrandid, invidiidid, noored jne.) ja uute tehnoloogiate potentsiaali täielik ärakasutamine võib pakkuda võimalusi kaasavamaks teenuste osutamiseks ja tulemuslikumaks toimimiseks.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2015), *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2015-en